

доходів держави та інші негативні наслідки.

Розв'язання кризових ситуацій зазвичай потребує вжиття заходів на рівні держави, таких як зміна податкової політики, проведення реформ в економіці, ін'єкції фінансових ресурсів в економіку та інші заходи, спрямовані на стимулювання економічної активності та зниження негативних наслідків кризи.

Література:

1. Ткаченко А.М., Єлець О.П. Сучасний підхід до антикризового управління машинобудівним підприємством. монографія. Запоріжжя: Видавництво Запорізької державної інженерної академії, 2010. 277 с.

2. Дацюк І.В. Сутнісна характеристика кризи підприємств. *Технологія і техніка друкарства*. 2010. № 2(28). С. 165–170.

3. Владика Ю. П. Кризові стани в економіці: причини та наслідки. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Міжнародні економічні відносини та світове господарство*. 2017. Вип. 12 (1), С. 60-63.

ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ В УМОВАХ ПІСЛЯВОЄННОГО ВІДНОВЛЕННЯ

Тукаш А.М.

*Науковий керівник: Данилюк Є.Є., магістр економіки підприємства
Бердичівський коледж промисловості, економіки та права*

З початком війни з 2014 року пошкоджень та руйнувань зазнали усі сектори економіки. А 24.02.2023 року минув рік з початку повномасштабного вторгнення РФ в Україну. Деякі підприємства було пошкоджено, зруйновано або вони були вимушені призупинити свою діяльність з тим, що знаходяться на непідконтрольних Україні територіях. І як наслідок цих дій виникла економічна криза, яка стосується не лише України та Європи, а і всього світу.

Станом на грудень 2022 року загальна сума прямих задокументованих збитків, завданих інфраструктурі України внаслідок повномасштабного вторгнення Росії, оцінюється в 137,8 млрд доларів. Загальні втрати житлового фонду України за час повномасштабного вторгнення РФ в Україну становлять майже 45 млн кв. м. Обрахунки втраченого чи пошкодженого житла перевищили \$40 млрд включно від 24.02.2022 року. [2]

Незважаючи на величезні втрати українська економіка за підтримки міжнародних партнерів повільно починає процес відновлення. За період повномасштабного вторгнення з'явилося багато прибуткових підприємств військово-промислового характеру аби задовольнити потреби Міністерства оборони України, на яке зараз націлена найбільша увага. Також, деякі промислові підприємства перенесли своє виробництво до більш безпечних регіонів і стали націленими на співробітництво з ЄС.

Малий бізнес в Україні також адаптується до сучасних умов та проводить свою діяльність. Під час віялових відключень магазини, ресторани і інші

заклади закупили генератори для того, щоб безперервно проводити свою діяльність. Тому, Міжнародний Валютний Банк висловив свій оптимістичний прогноз з приводу поліпшення стану економіки в 2023 році. Але це відносний прогноз, тому що все залежить від перебігу справ на фронті. [3]

З приводу післявоєнного відновлення України чи не з самого початку точились дискусії з приводу того, як його правильно провести. Українські чиновники та чимало провідних університетів і спеціалістів схильні до такого плану розбудови країни. [3]

1 етап – відновлення критичної інфраструктури, логістики, військових розміщень тощо. Є першочерговою справою з якою вже зараз допомагають наші міжнародні партнери.

2 етап – відновлення житла, шкіл та інших закладів з метою повернення більшої кількості біженців в Україну. Також, це включатиме фінансування та інвестування в українську промисловість задля забезпечення умов вільного ринку та частки власного експорту в інші країни.

3 етап – модернізацію секторів економіки до стандартів ЄС, оскільки на даному етапі у нас є проблеми з інтеграцією речей європейського походження. Як приклад можна навести різний розмір колій в Україні та Європі у зв'язку з чим виникає чимало серйозних проблем з логістикою, що затримує перевезення.

Стратегічно важливі галузі промисловості на які звертатимуть найбільшу увагу у зв'язку з післявоєнною розбудовою України[1]:

- машинобудівна галузь
- залізнична і металургійна
- добуток газу та нафти
- нафтопереробна галузь
- хімічна та фармацевтична галузь

Разом з планами економічного розвитку активно обговорюють політичні питання. Планується активно розвивати українське законодавство та бюрократію згідно до стандартів ЄС аби боротися з високим рівнем корупції та рядом неурегульованих питань з приводу роботи підприємств та працівників.

Після закінчення на Україну чекає сильна криза. Частина підприємств військовопромислового характеру закриється, через що зменшаться надходження в бюджет. Заради підтримки стабільного економічного стану Україна буде вимушена буде кредити в різних міжнародних установах, що є доволі негативним явищем, яке може затягнути Україну в доволі невигідне положення. А можливо буде використаний досвід з часів Другої Світової та Україні надаватимуть гранти на розвиток приватного сектору промисловості.

Особливості розвитку економіки України в кризових умовах післявоєнного відновлення полягатимуть у відновленні, модернізації та створенні відповідно до міжнародних стандартів підприємств. Створенню нових робочих місць та відновлення інфраструктури, що забезпечить стабільний та стрімкий розвиток української економіки та дозволить повернути рівень життя до довоєнного періоду та навіть покращитись Але буде можливо за умови ефективної реалізації проєктів з використанням досвіду інших країн.

Література:

1. Богдан Т. Відбудова економіки: напрямки, важелі, інститути// Українська правда.2022. URL: <https://www.epravda.com.ua/columns/2022/04/25/686208/> (дата звернення: 01.03.2023).
2. Стрілець Р. Сума збитків екології від російської агресії близько одного трильйона гривень//Медіа центр. 2022. URL: <https://mediacenter.org.ua/uk/suma-zbitkiv-ekologiyi-vid-rosijskoyi-agresiyi-blizko-odnogo-triljona-griven-ministerstvo-dovkillya/> (дата звернення: 01.03.2023).
3. Cohen P. Away From the Spotlight, a Debate Rages Over a Postwar Ukraine Economy// The New York Times <https://www.nytimes.com/2022/12/08/business/ukraine-economy-reconstruction.html> (дата звернення: 01.03.2023).

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

Худяков Р.С.

*Науковий керівник: Нестеренко В.Ю., к.е.н., доцент
Харківський національний автомобільно-дорожній університет*

Сучасний етап розвитку економіки України є надзвичайно складним у зв'язку з повномасштабною агресією російської федерації. Військові дії мають катастрофічні наслідки як з точки зору гуманітарних чинників, так і з боку макроекономічних показників.

Однак, розглянемо головні тенденції, які характеризували економіку України до початку військових дій.

Однією з основних тенденцій розвитку економіки України був інтенсивний розвиток експорту. Україна ставала дедалі активнішим експортером зерна, металопродукції, хімічної продукції, електроенергії та газу. Експорт є важливим джерелом доходу для економіки України.

Ще одна важлива тенденція – зростання інвестицій в економіку України. За останні передвоєнні роки було проведено кілька реформ, спрямованих на покращення інвестиційного клімату в країні, в результаті чого кількість іноземних інвесторів в Україні зросла.

Також в останні роки в Україні спостерігалось зростання ІТ-сектору, який стає все більш конкурентоспроможним на світовому ринку. Цей сектор є важливим джерелом прибутку та залучення інвестицій в економіку України.

Проте в економіці України продовжують існувати проблеми, такі як низька продуктивність праці, неефективність державних підприємств, недостатній захист інтелектуальної власності та складність регулювання бізнесу. Ці проблеми обмежують економічне зростання та можуть перешкодити розвитку економіки України в майбутньому.

Війна серйозно вплинула на економіку України. Військові дії призвели до значних економічних втрат у вигляді зруйнованої інфраструктури, втрати робочих місць і скорочення виробництва.